

1. Beschouwingen vanuit het secretariaat Verkiezingen V-2010

1.1 Status van de oproepingskaarten.

Uit vele maatschappelijke meningen wordt de status en werking van het systeem van de oproepingskaarten ter discussie gesteld. Het systeem van de oproepingskaarten ontkomt niet aan de pro's en contra's voor eventuele herziening van dit systeem.

1.2 Wettelijk kader

In artikel 90 van de Kiesregeling wordt bepaald dat kiezers voor het uitbrengen van hun stem worden opgeroepen middels een oproepingskaart verstrekt door de Districts-Commissaris van hun kiesdistrict. Middels een colportage systeem worden de oproepingskaarten verstrekt aan de kiezers. De productie van oproepingskaarten geschiedt op basis van kiezerslijsten.

Op grond van artikel 97 van de Kiesregeling worden slechts die kiezers tot de stemming toegelaten die in het bezit zijn van een oproepingskaart, doch kunnen ook bij goetvinden van de voorzitter middels identificatie (krachtens de Identiteitswet) op de kiezerslijst worden toegelaten tot de stemming.

1.3 Oproepingskaarten in het stemverkeer.

Een oproepingskaart is meer dan een "uitnodiging" en heeft de functie van een "veiligheidscheck" bij de stemprocedure. Deze "veiligheidscheck" dient die garantie te bieden voor een transparante en eerlijke stembusgang.

Op een Oproepingskaart worden vermeld: persoonsgebonden informatie, identiteitskaart informatie, informatie met betrekking tot het kiesdistrict en nummer van het ressort waartoe de kiezer behoort, locatie van het stemlokaal en dag en de uren waarop de stemming plaatsvindt.

Een oproepingskaart geeft de kiezer aan waar hij zijn stem kan uitbrengen. Zo wordt aangegeven het adres van het stembureau dat weer verbonden is met het ressort of woonplaats van de kiezer.

Een oproepingskaart is expliciet verbonden aan een bepaald stembureau, dat voorzien is van een nummer. De kiezer is niet bevoegd of toegestaan op een andere stembureau of in een ander ressort zijn/haar stem uit te brengen.

Oproepingskaarten kunnen aangemerkt worden als een meetinstrument om de juistheid en kwaliteit van de kiezerslijsten te controleren en te volgen.

Onbestelde oproepingskaarten zijn een indicator die een weergave geven omtrent de kwaliteit van de kiezerslijsten.

1.4 Obstakels van de werking van oproepingskaarten.

Het is ook de vraag of de oproepingskaarten zijn werkelijke functie heeft voorbij gestreefd. De ervaring leert dat er heel wat commoties ontstaan met betrekking tot oproepingskaarten. Zo kent men het fenomeen van onbestelde oproepingskaarten en ook patstellingen en meningsverschillen die ontstaan tussen de verkiezingsorganen en – autoriteiten onderling. Her kostenaspect van oproepingskaarten is heel hoog. Hier denk men aan de kosten die gepaard gaan met de voorbereiding, drukken en colportage activiteiten voor het uitreiken van oproepingskaarten naar de kiezers toe.

1.5 Aanzet tot gedachtenwisseling.

Efficiëntie en verbetering brengen in de organisatie van verkiezingen is een noodzaak. Het brengen van efficiëntie en verbetering kan slechts worden doorgevoerd, wanneer alle voordelen en nadelen van het huidige oproepingskaarten systeem met elkaar worden afgewogen, waarvoor een breed maatschappelijke discussie nodig is.

Bij het afschaffen van oproepingskaarten moet men zich dan ook afvragen welk systeem dan er in de plaats als vervanging wordt ingevoerd ter garanderen van die transparantie en controle bij de stemprocedure.

Het is ook de vraag als de juiste toepassing van de identiteitswet (ID-kaart) alsmede de toepassing van het gebruik van de verkiezingsinkt in voldoende mate de vervanging op de controle functie van oproepingskaarten waarborgen.

Ook moet worden nagegaan bij een richtige vaststelling van de kiezerslijsten of er voldoende waarborgen zijn en aangeven welke deze waarborgen zijn.

1.6 Werken aan geloofwaardigheid

Het is aan te bevelen om de geloofwaardigheid in onze kiezerslijsten, vooral naar de gemeenschap toe te voeren. Het overtuigen van alle verkiezingsactoren om vertrouwen te hebben in de juistheid van de kiezerslijsten kan mogelijk leiden tot het overbodig maken van de oproepingskaarten.

Een oproepingskaart hoeft dan zijn functie als "safety check" niet meer te vervullen.

2. Standpunten van OKB en CHS

Op 21-11-2008 vraagt Directeur Biza aan CHS haar visie en standpunten betreffende de functie van de oproepingskaarten. CHS ondersteunt het advies van het OKB in zijn algemeenheid. De kanttekeningen van het CHS hebben betrekking op de door het OKB voorgestelde distributiemaatregelen.

Het OKB reageert in deze kwestie bij haar schrijven van 10-11-2008 aan de MinBiza als volgt:

- (i) Gewezen wordt op de belangrijke functie en doel van de oproepingskaarten in ons systeem.
- (ii) De oproepingskaarten zijn een belangrijke indicator voor de status van van CBA bestand voor CBB
- (iii) Het verschaft een stukje rechtszekerheid zowel aan de kiezer als aan het stembureaupersoneel.

Advies OKB is om niet tot afschaffing van de oproepingskaarten over te gaan, zolang er geen andere mechanisme met dezelfde functie en doelstelling ervoor in de plaats kan worden gesteld

Advies CHS is om geen ingrijpende veranderingen – waartoe het afschaffen van de oproepingskaarten behoort -t 12 tot 18 maanden voor de verkiezingen door te voeren. Dit kan leiden tot wantrouwen en het is niet bevorderlijk voor de sfeer rond de verkiezingen.

Het OKB wijst op enkele ernstige zwaktes in het distributiesysteem:

- a) het systeem zelf waarbij loyalisten van politieke partijen worden ingezet om de kaarten te distribueren, werkt niet;
- b) elke keer doen zich calamiteiten voor, zoals het weggooien van de kaarten in trenzen
- c) de districtscommissariaten zijn niet geschikt om de coördinatie van de distributie op zich te nemen.

Het OKB doet enkele voorstellen:

- De distributie professioneel te laten doen door postbedrijven; niet perse 'Surpost', die traag werkt
Commentaar: CHS vraagt zich af waaruit die traagheid blijkt, en in dat geval zal ook Surpost aan bepaalde bestekvoorwaarden moeten voldoen, w.o. leeftijd enz. Ook de Beleidscommissie tekent nuanceringen in het voorstel aan, immers de postdiensten bestrijken niet alle woongebieden, vooral in het binnenland niet.
- De distributie moet direct na het afsluiten van de kiezerslijst uitbesteed worden aan postbedrijven
Opmerking zijdens CBB, dat zulks pas kan na de kandidaatstelling, zolang politieke partijen zijn betrokken bij de distributie, immers pas dan is bekend welke partijen aan de verkiezingen deelnemen en hoe ze tegenover elkaar staan.
- Er dient een zeer strakke controle mechanisme (directievoering) in stelling gebracht worden.
Opgemerkt is dat het niet de kwantiteit bepalend is, maar de vraag hoe voer je de kwaliteit op.

Op grond van het bovenstaande stelt het OKB met overtuiging, dat 80% van de problemen rondom de distributie opgelost zullen zijn. Het resterende 20% betreffen de manco's in het CBA bestand. CHS had graag hiervan een onderbouwing gezien. *Leden van de Beleidscommissie* zien ook in dat de voorstellen niet waterdicht / sluitend is, maar meer komt bekijken om efficiëntie en kwaliteit op te voeren voor een resultaat op een aanvaardbaar niveau.

3. Peilingen

1. *in staatsrechtelijke zin* is een oproepingskaart vanaf de kolonisatie een staats(rechtelijk)stuk; heeft meer kracht dan een resolutie; je kan het niet afschaffen.
2. *de koppeling met het bevolkingsregister*: net zo onzuiver als het bevolkingsregister zal zijn, net zo onzuiver zal de kiezerslijst zijn en de op basis daarvan uitgeschreven oproepingskaarten; alle tot dusverre gehouden algemene verkiezingen hebben uitgewezen, dat er een behoorlijk aantal oproepingskaarten in de kaartenbakken achterblijven, variërend van 45.000 (V-2000) en 68.498 (onbesteld V-2005), hetgeen keer op keer de kwaliteit van de verkiezingen in twijfel trekken, dus schaf het liever af en stel voor in de plaats een beter alternatief, waartoe het OKB ook een opening geeft.
3. *het distributiesysteem*, dat verschillende fasen heeft gekend; in het prille begin en gedurende lange tijd verliep de distributie via de bestuursambtenaren, die hun gebied door en door goed kennen, gevolgd door een periode, waarbij de distributie werd toevertrouwd aan een team, bestaande uit de bestuursambtenaar en 2 externe colporteurs, voorgedragen door de politieke partijen en behorende tot elkander bestrijdende partijen, en zeker vanaf de Verkiezingen van 2000 zijn de teams samengesteld slechts uit externe colporteurs of zoals OKB ze noemt 'loyalisten' van politieke partijen. Het is gekomen doordat het bestuursapparaat in de loop der jaren is, verpolitiekt (wordt gesteld). Dus, als het zo moet toegaan, dan hoeft het niet, schaf dan maar de oproepingskaarten af, en stel iets anders in de plaats; het maakt de verkiezing alleen maar duurder, terwijl de klachten er niet minder op worden.
4. *het kostenaspect* laat van de distributie van oproepingskaarten tijdens de V-2005 het volgende beeld zien:
Aanschaf en productie SRD 181.000

Distributie (bekendmaking, aanmaak badges, aanmaak kaartenbakken, vergoeding en transport van colporteurs) SRD 1.498.906,51

Zijnde een TOTAAL bedrag van SRD 1.679.990,51 (gedeeld door +/- 300.000 kiezers = SRD 5.60) per kaart. Afgevraagd wordt of het wel de moeite waard is. Het wordt tijd om hier ernstig aandacht aan te geven en met alternatieve oplossingen te komen. Een van ze is, schaf de oproepingskaarten af.

3. Overige reacties

Na raadpleging van verschillende evaluatierapporten, verslagen, krantenberichten uit de periode rond de verkiezingen van 2000 en 2005 blijkt dat nationaal en internationaal de kwestie van de oproepingskaarten aan de orde is gekomen. Het is goed om kennis te nemen van de geconstateerde tekortkomingen en de gedane aanbevelingen.

3.1 Op-en aanmerkingen tijdens het Seminar van 6 juli 2000 in Hotel Torarica, georganiseerd door de UNDP

Thema was: "Naar een Post-Electoraal Programma voor Versterking van de Verkiezingsorganisatie & administratie, democratie en "sound governance"

Een staaltje van de discussie omtrent de kwestie van de oproepingskaarten na de V-2000:

De heer Steven Alfaisie van het Ministerie van Planning & Ontwikkelingssamenwerking was van mening dat duidelijk was gebleken dat de oproepkaarten een obstakel hebben gevormd in het proces van het gaan naar de stembus van kiezers. Hij vroeg zich af of binnen de Technische Commissie besloten is om de functie van de oproepingskaarten te evalueren. Er was van verschillende zijden voorgesteld om deze kaarten niet meer te gebruiken, maar met ID-kaarten te werken. Maar uiteindelijk moesten de oproepingskaarten toch gebruikt worden. Dit heeft ervoor gezorgd dat veel kiezers niet naar de stembus zijn gegaan.

De heer Ahmadali geeft toe dat dit actueel geweest is tijdens de verkiezingsdagen. Aangegeven werd dat Suriname nog steeds zit met de terzake geldende wettelijke regelingen, reden waarom de Regering niet vroegtijdig kon bekend maken dat de kiezer eventueel op de dag van de verkiezing ook zou kunnen stemmen zonder de oproepingskaart.

Volgens de heer Ahmadali zijn de Technische Commissie en andere verkiezingsinstanties het er allemaal over eens dat hieraan iets gedaan moet worden. Op de dag van de verkiezing heeft de Regering als noodmaatregel bekend gemaakt dat ook alleen met de ID-kaart gestemd kan worden. Maar dit kon alleen als noodmaatregel gelden omdat er op de dag van de stemming een grote drukte bestond bij het Commissariaat. Een vroegtijdig besluit terzake zou ook andere consequenties met zich meebrengen.

De heer Lothar Boksteen van het Centraal Hoofd Stembureau, stelde voor dat er een goede registratie plaatsvindt van de kiezers per stembureau. Er zou volgens hem gewerkt moeten worden aan een systeem waarbij de mensen die wonen in een bepaalde wijk/ buurt, stemmen op een van te voren bekend gemaakt stembureau in hun wijk. Met het hanteren van een dergelijk systeem, zou de oproepingskaart direct minder belangrijk zijn.

Mevrouw Alexander-Vanenburg, lid van het Onafhankelijk Kiesbureau, vond dat de kwestie van de oproepingskaarten veel mensen bezig gehouden heeft ten tijde van de verkiezingen. Zij gaf aan dat op de dag van de verkiezingen om 14.00 uur de Minister van Binnenlandse Zaken toch het besluit had genomen om de kiezers - die voorkwamen op de kiezerslijsten en in het bezit waren van een ID kaart, doch geen oproepingskaart in handen hadden - de gelegenheid werd geboden om zonder oproepingskaart te kunnen stemmen. Zij is de mening toegedaan dat er serieus moet worden nagedacht over de oproepingskaart. Zij informeerde naar de kosten van het produceren van de oproepingskaarten en distributie hiervan, in relatie tot de verkiezingsuitgaven.

3.2 De kanttekeningen tijdens het Seminar 30 jaar OKB op 16,17 en 18 november 2007 in Hotel Krasnapolsky

Het thema was: "Verkiezingen, strategisch instrument voor Democratie en Ontwikkeling"

Zie ook de aantekeningen van het OKB in het document: Achtergrondinformatie voor deelname Seminar OKB, 16 en 17 november 2007. Hierin zijn ernstige kanttekeningen gemaakt tegen het tot dusverre gevolgde systeem van de distributie van oproepingskaarten. Geconstateerd is, dat:

- de administratie niet duidelijk is
- niet altijd door de colporteurs de identiteit van de persoon aan wie de kaart is uitgereikt, overeenkwam op de ID-kaart
- gebleken is dat de colporteurs zelf voor ontvangst hebben getekend
- er geen oproepingskaarten waren te vinden van personen die wel op de kiezerslijsten voorkwamen
- het groot overschot van niet bestelde oproepingskaarten.

Tijdens het seminar kwamen aan de orde:

- klachten over kiezerslijsten, oproepingskaarten, uitsluiten van 24% van de kiezers voor deelname aan de verkiezingen (onbestelde kaarten)
- aandacht voor logistieke-en administratieve zaken rondom distributie van de oproepingskaarten

- de wijze van het bezorgen van de oproepingskaarten en het kostenaspect met als discussie het al dan niet afschaffen van de oproepingskaarten. Deze hebben in feite geen zin. Men verliest ze, men koopt ze op, grote groepen niet te vinden voor uitreiking, manipulaties bij uitreiking, hoge kosten. Uiteindelijk wordt, meestal te laat (op de dag van de verkiezing) om toch nog zonder oproepingskaart te stemmen. Oproepingskaarten hebben geen zin. ID kaart en het voorkomen op de kiezerslijst zijn voldoende. Aan ID kaart een uniek nummer toevoegen als extra veiligheid, waren de meningen van enkele politieke vertegenwoordigers.

Het Seminar kwam niet tot een uitspraak over het al dan niet afschaffen van de oproepingskaarten.

3.4 De zienswijze van de OAS

Concreet wees de OAS na de V-2000 op:

- tekortkomingen in het kiezersregistratiesysteem, met name inaccurate kiezerslijsten (welke niet geheel te wijten is aan CBB) ;
- late distributie van oproepkaarten ten gevolge waarvan vele stemgerechtigden hun oproepkaarten niet tijdig hebben ontvangen of niet voorkwamen op de kiezerslijst van het stembureau, welke vermeld was op hun oproepkaart*19 .
- vele kiesgerechtigden hadden hun oproepkaarten niet ontvangen en er was serieuzebezorgdheid dat deze groep derhalve niet zou kunnen stemmen.

(De OAS stelt zich op het standpunt dat alhoewel vaak blijkt dat kiezers nalatig zijn v.w.b.

*het ophalen van hun oproepkaart, het desalniettemin de verantwoordelijkheid is van verkiezingsinstanties om deze in handen te doen komen van de kiesgerechtigden*19);*

(Zoals verschenen in publicatie OAS Unit for the Promotion of Democracy, inzake “Electoral Observation General Elections Suriname 2000. Het OAS-verslag stelt dat “The OAS was told that as in 1996, over 40.000 polling cards had not been distributed....”)

3.5 De zienswijze van de EU

“Although some organizational weaknesses were noted in the electoral process, in particular relative to voter registration, those shortcomings did not appear to affect the results. De EU beveelt t.a.v. de productie/bezorging van oproepkaarten om deze efficiënter voor te bereiden en laat zich niet uit over het al dan niet afschaffen van het systeem van distributie van de oproepingskaarten.;

Opgenomen in de “Final Report European Union Observation Unit : The Republic of Suriname Elections of 25 May 2000”

De EU realiseerde dat vele geregistreerden in het bevolkingsregister waren geëmigreerd en zich nimmer hadden uitgeschreven uit het register, en dat er ook stemgerechtigden waren die mogelijkwerwijs een dubbele nationaliteit op na hielden, hetgeen de realisatie van een accuraat bevolkingsregister en kiezersregister bemoeilijkten.

4. Concluderende Opmerkingen

Indien het vorenstaande in relatie tot de “Strength and Weaknesses” analyse bekeken wordt, dan kan concluderend gesteld worden dat voor wat betreft toekomstige verbeteringen c.q. perfectionering van de verkiezingsorganisatie - en - management er voldoende aandacht besteed dient te worden aan de hiernavolgende aspecten aangezien deze als de belangrijkste aandachtspunten werden geïdentificeerd door zowel de nationale verkiezingsorganen en -actoren alsmede de internationale actoren.

In feite kan de kiezersregistratie tezamen met de verstrekking van de oproepingskaarten gezien worden als de spil in het kader van de organisatie c.q. de administratie van algemene verkiezingen. Immers, de voor actuele deelname aan de stemming heeft elke gerechtigde kiezer een ID-kaart nodig alsmede een oproepingskaart, en dient hij/zij eveneens voor te komen op de daartoe bestemde kiezerslijst van een bepaald ressort.

Indien opeenvolgende verkiezingen gehouden in Suriname onder de loep worden genomen en als gekeken wordt naar de internationale praktijk voor wat betreft verkiezingsorganisatie, dan blijkt dat het overgrote deel van de technisch-organisatorische en logistieke werkzaamheden veelal geconcentreerd zijn op deze activiteiten. Dit vanwege het feit dat deze twee aspecten bepalend zijn voor het kunnen deelnemen aan de stemming.

De relevantie van een accurate kiezerslijst samengesteld op basis van een degeijke kiezersregistratie ten behoeve van een succesvolle verkiezingsorganisatie en bovenal ter garandering van een hoog percentage van kiezersopkomst kan niet voldoende worden benadrukt.

In dit verband is het dienstig om te refereren naar artikel 54, lid 1 van de thans geldende

Grondwet, welke ten doel heeft om een grote kiezersopkomst bij verkiezingen te kunnen garanderen. In dit artikel wordt het volgende gestipuleerd met betrekking tot de kiezersregistratie:

“Lid 1. De Staat is verplicht kiesgerechtigden te registreren en voor deelname aan de verkiezingen op te roepen.

In aanmerking nemende de door het OKB, het CHS, de OAS, de EU, en de UNDP ingenomen standpunten en gevolgde zienswijze en daaraan gevoegd de grondwettelijke plicht van de staat kiesgerechtigden te registreren en hen

op te roepen voor deelname aan de verkiezing om een zo hoog mogelijk percentage opkomst te garanderen, is het overduidelijk dat de daartegenover gestelde argumenten van het kostenaspect, overschot aan onbestelde oproepingskaarten, klachten rondom de colporteurs, enz. niet zwaarwichtig genoeg zijn om te komen tot het oordeel van het afschaffen van het systeem van de oproepingskaarten. Alle door de voormelde organisaties/instituten gedane aanbevelen richten zich op het verbeteren van het management en de organisatie van de distributie van de oproepingskaarten. In deze conclusie zit impliciet de acceptatie van een zekere marge van onbestelde kaarten (buiten de schuld van de overheid) die geen invloed heeft op de verkiezingsuitslag.

Zwakheden en internationale standaarden

Indien de gehele organisatie van diverse algemene, vrije en geheime verkiezingen in Suriname onder de loep wordt genomen, en hierbij de verschillende internationale bevindingen inzake de organisatie van verkiezingen in Suriname bekeken wordt, dan kan er geconstateerd worden dat er zich in Suriname over het algemeen geen onoverkomelijke problemen voor wat betreft organisatie en management zich tot nog toe hebben voorgedaan. Evenwel hebben zich altijd een aantal administratieve - en logistieke onvolkomenheden voorgedaan, die in de toekomst zoveel als mogelijk tot een minimum beperkt zouden kunnen worden. Voor de goede orde moet hierbij direct worden aangetekend dat ook vanwege de internationale verkiezingsorganisaties erkend wordt dat bepaalde (gemeenschappelijk) problemen zich in vrijwel alle landen voordoen ten tijde van de organisatie van verkiezingen. In dit verband stelt IDEA het volgende:

“The same issues and problems often come up time after time during the electoral process - significant numbers of voters are not registered, polling sites are poorly laid out causing delays and confusion, the vote counting is conducted in cramped conditions with poor layout and organization, or poll workers in one site deal with a situation differently from those in another site due to inadequate training.”

Indien het officieel verkiezingsverslag van het Centraal Hoofdstembureau alsmede andere verslagen onder de loep worden genomen, dan zou weliswaar geconcludeerd kunnen worden dat ook ons land niet bespaard is gebleven van bepaalde door IDEA geschetste problemen, welke zich manifesteren in vele landen tijdens het verkiezingsproces. Vermeldenswaard is dat Suriname tot nog toe na alle verkiezingen een positieve beoordeling van de internationale gemeenschap in de wacht heeft kunnen slepen voor wat betreft het organiseren van vrije, eerlijke, transparante verkiezingen.

Voor zover bekend is er ook nimmer melding gemaakt van (bewuste) onregelmatigheden (oneerlijke praktijken/onlusten etc.) bij de stembusgang en de organisatie als zodanig. Vergelijken we de organisatie van verkiezingen in Suriname met andere landen uit onze regio (zoals Guyana, Trinidad & Tobago, Jamaica, Haïti, Venezuela, etc.) dan zou gevoegelijk gesteld kunnen worden dat wij in staat zijn goede verkiezingen te organiseren mits tegemoet wordt gekomen aan de noodzakelijke condities hiervoor.

Kijken we naar de kiezersopkomst van Suriname dan kan ook gesteld worden dat dit zeer goed is. Tijdens de verkiezingen van 2000 was dit 70% (3.6% hoger dan de verkiezingen van 1996). In termen van internationale vergelijking blijkt uit een studie van IDEA dat de kiezersopkomst in “established democracies” (gevestigde democratische landen) gemiddeld 73% bedraagt, terwijl dit voor andere landen (zgn. non-established democracies”) 58% is. In deze studie van IDEA, waarbij 163 landen onder de loep werden genomen had Suriname (Voter Turnout from 1945 to 1997 : a Global Report on Political Participation, IDEA, 1997) een rangschikking van gemiddeld 69.5% (no.74), voor wat betreft de kiezersopkomst tijdens verkiezingen gehouden in de jaren negentig. Rekening houdend met de administratieve en andere onvolkomenheden, zou in feite de organisatie van de verkiezingen in ons land slechts een zekere mate van verfijning c.q. perfectionering moeten ondergaan. Dit zal ertoe leiden dat wij op een effectievere en efficiëntere wijze binnen een kort tijdsbestek gedegen verkiezingen kunnen organiseren.

Belangrijk voor Suriname zal met name het kostenaspect zijn.

Criteria voor beoordeling van verkiezingen door waarnemers

Te dien einde zal er een overzicht worden gegeven van de criteria, die kwalificeren voor het predicaat “vrij en eerlijk verlopen verkiezingen”, zoals aangegeven door Jorgen Elklit & Palle Svenson³¹. Volgens de Professoren Jorgen Elklit & Palle Svenson maken de verschillende criteria deel uit van een aantal minimum vereisten, procedures en afspraken, die - als onderdeel van geldende internationale standaarden bij verkiezingen - nageleefd dienen te worden gedurende de drie kritieke fasen van het verkiezingsproces, te weten : vóór de verkiezingsdag, op de verkiezingsdag zelf, en na de verkiezingsdag.

31 Prof. Elklit & Svensson, “What makes elections free and fair?” in “Journal of Democracy”

Periode vrij en eerlijk vóór de verkiezingsdag

Vrijheid van beweging, handelen, vrijheid van, meningsuiting en persvrijheid, vrijheid van vergadering, vrijheid van vereniging; geen aanwezigheid van angst in relatie tot de, verkiezingen en de verkiezingscampagne, afwezigheid van

belemmering om aan de verkiezingen deel te nemen (voor de politieke partijen alsmede de onafhankelijke kandidaten); gelijke en universeel stemrecht. Transparant verkiezingsproces, een Kieswet en verkiezingssysteem, die geen speciale privileges toekent aan een bepaalde politieke partij of sociale (mij.) groep; afwezigheid van enige belemmering v.w.b. incorporatie in het kiezersregister; instelling van een onafhankelijke en onpartijdige verkiezingscommissie; onpartijdige behandeling van kandidaten door de politie, militairen alsmede de rechtbanken; gelijke kansen voor verkiesbare politieke partijen en onafhankelijke kandidaten; onpartijdige kiezerseducatie programma's; ordelijk verloop van de verkiezingscampagne (eventueel op basis van een speciale "Code of Conduct"); gelijke toegang tot de overheidsmedia; onpartijdige toedeling van publieke fondsen aan politieke partijen (indien relevant); geen misbruik van Overheidsfaciliteiten voor campagne doeleinden;

Op de verkiezingsdag vrij en eerlijk

De mogelijkheid deel te nemen aan de verkiezingen; toegang tot alle stembureaus voor vertegenwoordigers van politieke partijen, nationale – en internationale waarnemers en de media; geheimhouding van de stemming; afwezigheid van intimidatie van de kiezers; effectief ontwerp van de stembiljetten; onpartijdige assistentie aan de kiezers (indien noodzakelijk); adequate procedures t.b.v. de stembiljetten; adequate behandeling van ongeldige stembiljetten; adequate voorzorgsmaatregelen bij transporteren van relevant verkiezingsmateriaal; onpartijdige beveiliging van de stembureaus.

Na de verkiezingsdag vrij en eerlijk

Juridische mogelijkheden voor indiening van klachten; officieel en bespoedigend; bekendmaking van verkiezingsuitslagen; onpartijdige behandeling van klachten (bezwaren) inzake verkiezingen/verkiezingsuitslag; onpartijdige rapportage v/d gehouden verkiezingen door de media; acceptatie van de verkiezingsuitslagen door alle betrokkenen; Het gaat om een onafhankelijke en objectieve beoordeling of de verkiezingen "*free and fair*" zijn geweest, en/of de verkiezingen zijn gehouden conform "*internationally accepted standards*", alsmede een objectieve weergave van de "*strengths and weaknesses*" van het verkiezingsproces.

Ondanks het aantal van onbestelde kaarten in 2000 van 45.000 en in 2005 van 68.498 in 2005 verklaarden OAS en EU:

"dat zij tevreden zijn met de wijze waarop de verkiezingen zijn verlopen. De verkiezingen zijn transparant geweest, en de uitslag is een nauwkeurige uitgave van de wil van het volk".

Wel had het OKB vergaande bedenkingen en kwam uit met verschillende activiteiten en voorstellen om het vraagstuk in goed overleg met CBB op te lossen.

SLOT

Uit het bovenstaande blijkt genoegzaam, dat de oplossing van het vraagstuk van onbestelde kaarten niet zit in het afschaffen van het systeem van de oproepingskaarten. Er zal geïnvesteerd moeten worden in het versterken van het management en de verkiezingsorganisatie met name gericht op het treffen van maatregelen waaromtrent een veelheid van voorstellen en opties zijn aangedragen in de diverse evaluatieverslagen en rapporten van nationale en internationale organisaties en instituten.

Ook is terzake in opdracht van de EU een Terms of Reference opgesteld, getiteld: "Ex-post Evaluation of the project consolidation of Democracy and support to election activities 2005 in Suriname", gedateerd 21-08-2007. De moeite waard om het in overweging te nemen. Dit project is erop gericht om alle tot dusverre door de EU, OAS, UNDP, OKB en CHS geconstateerde zwakheden in de verkiezingsorganisatie op te heffen. EU financiert dit project.

Paramaribo, 21 maart 2009,

Mr. B. Ahmadali

info@basahmadali.nl

Telefoon 455953/0855 60 20

Office: Anton Dragtenweg 208